

Læreplan for Skørbæk-Ejdrup Naturbørnehave

Med naturen som børnehavens særpræg og idegrundlag
er det primære for os
at skabe læring i områdets dejlige og alsidige natur.

Barnets alsidige personlige udvikling

Vi mener, at forudsætningen for barnets alsidige og personlige udvikling er, at barnet føler sig tryk, og at det er omgivet af voksne, der er lydhøre og medlevende. Voksne som anerkender og involverer sig i barnet og dets ideer ligeværdigt og empatisk.

Vi mener, at den alsidige personlige udvikling støttes bedst, når den voksne er bevidst om forskellen mellem selvværd og selvtillid. Selvværd er barnets fundament, det der handler om, hvad vi er. Selvtillid bygges op på fundamentet og handler om, hvad vi kan.

Overordnet mål

Barnet skal blive til en stærk og alsidig person, der oplever sig som værdifuld deltager i de sociale fællesskaber, det er en del af. Barnet skal efter endt børnehavetid være klar til at møde skolen fuld af styrke, selvværd og selvtillid, og opleve at have sat spor og gjort en forskel i sin tid i børnehaven.

Mål

Vores mål er

- at barnet oplever at det er noget værd (selvværd)
- at barnet oplever at det kan noget (selvtillid)

Metoder

For at opnå målene vil vi

- skabe tryk, livsglæde og sammenhæng i barnets hverdag
- sørge for, at barnet oplever at være i et tryk miljø
- sørge for, at barnet oplever voksne, der samarbejder, både pædagoger indbyrdes og pædagoger/forældre
- sørge for, at barnet er omgivet af voksne, der er lydhøre og medlevende, anerkendende, engagerede, og "ser" barnet
- sætte ord på barnets følelser
- muliggøre aktiviteter, som ligger inden for barnets nærmeste udviklingszone
- muliggøre aktiviteter, som bygger videre på barnets egne ideer og derved giver det mulighed for selv at sætte spor

Sociale kompetencer

I naturbørnehaven har vi den holdning, at barnet skal udvikle det særlige i sig selv og forblive et unikt menneske, der samtidig respekterer andres ret og deres forskelligheder. Vi mener, at de sociale kompetencer udvikles i relationer, som skabes gennem leg og samvær med andre børn og voksne.

Overordnet mål

Barnet skal blive socialt kompetent dvs. det skal have tilegnet sig empati, skal kunne indgå i venskaber, samarbejde, give udtryk for egne behov og følelser og stå ved disse, og have lært sociale normer at kende.

Mål

Vores mål er

- at barnet udvikler empati og medfølelse og lærer at udsætte egne behov for andres skyld
- at barnet indgår i og udvikler venskaber og kammeratskaber: Alle skal opnå at have mindst en ven og mange kammerater
- at barnet lærer at kunne samarbejde med andre, at løse indbyrdes konflikter og at hjælpe andre
- at barnet lærer at give sig selv plads i fællesskabet med andre børn, sige til og fra, og give udtryk for egne behov og følelser
- at barnet lærer grundlæggende sociale normer og omgangsformer at kende og kan efterleve disse

Metoder

For at opnå målene vil vi

- anerkende og respektere barnet, og sørge for at det oplever tryghed og tillid i dets relationer til både børn og voksne
- lave særlige grupper og hjælpe et barn ind i legen, give barnet tryghed og

opmuntre til at være deltager i samarbejde med andre, støtte i at vente på tur, give plads til fri leg, og opfordre til at hjælpe andre

- sørge for, at barnet bliver inddraget og opmuntret til at være aktiv deltager i samarbejde med andre og deltage i beslutningsprocesser
- sørge for, at den voksne har en rolle som konfliktmægler ved at sætte ord på det børnene gør ved hinanden og forklare hvilken betydning det har
- formidle sociale normer og omgangsformer ved at være rollemodeller, fortælle børnene hvad der forventes af dem, og skride ind - sætte grænser - når forventningerne ikke indfries

Sprog

Et godt sprog er et nødvendigt grundlag, for at barnet kan udvikle sig kognitivt, og kommunikere med omverdenen. Derfor er det vigtigt, at vi som voksne arbejder bevidst med børnenes sprogudvikling. Konkrete og sanselige oplevelser, som den voksne sætter ord på, danner grundlaget for, at børnehavebarnet hele tiden udvikler sit ordforråd og begrebsverden. For at barnet udvikler sit sprog er det vigtigt, at den voksne er aktivt lyttende og anerkendende, så barnet får mod og lyst til at udtrykke sig. En vigtig del af kommunikationen er også kropssproget.

Overordnet mål

Barnet skal udvikle et rigt, nuanceret, tydeligt og alderssvarende sprog som det kan bruge til at kommunikere, udtrykke og forklare sig med. Sproget skal kunne hjælpe barnet til at opnå sine personlige og sociale mål, og støtte dets intellektuelle udvikling. Barnet skal også kunne bruge sproget til at løse konflikter og gøre sig gældende i et fællesskab.

Mål

Vores mål er

- at barnet kan tale et nuanceret, levende sprog, og kunne bruge det kreativt og nyskabende
- at barnet oplever glæde ved sproget
- at barnets sprog er alderssvarende, både i forhold til ordforråd og grammatik
- at barnet opnår en spirende bevidsthed om, at der er forskellige typer talt sprog – afhængig af hvor man er, og hvem man er sammen med

Metoder

For at opnå målene vil vi

- udfordre barnet til at være sprogligt kreativ og til at udtrykke sig
- støtte barnet i sin nysgerrighed og interesse for den sproglige verden
- lægge vægt på dialogen mellem barnet og voksne og mellem børnene indbyrdes
- sprogliggøre verdenen for børnene dels ved at bruge alle hverdagens aktiviteter som afsæt og anledning, og dels gennem fortællinger og historier, rim og remser
- læse højt for barnet, og lade det selv "læse" og fortælle

- være opmærksom på sammenhængen mellem det verbale og nonverbale sprog, sætte ord på barnets mimik, kropsholdning og tonefald, og snakke med det om hvad andre børns kropssprog viser

Krop og bevægelse

I naturbørnehaven arbejder vi ud fra den antagelse, at barnets udvikling i tre til seks års alderen er grundlaget for dets videre alsidige udvikling. Denne udvikling er i særlig grad sanse-motorisk, dvs. barnet oplever og tilegner sig verden gennem kroppens sansesystem. Den sansemotoriske stimulation er udgangspunkt for erfaringsdannelse, viden, den følelsesmæssige læring, de sociale relationer og kommunikation.

Den optimale udvikling og læring kræver at kroppen bliver "vedligeholdt" med en sund kost, og at sygdomme så vidt muligt undgås.

Vi ved, at vi med vores varierede natur har de bedste forudsætninger for barnets udvikling og læring.

Overordnet mål

Barnet skal have et kendskab til kroppens muligheder og begrænsninger, udvikle lyst til bevægelse og turde udfordre, udforske og afprøve sig selv. Det skal opleve høj aktivitetsniveau og total afslapning, fordybelse og ro i naturens legeplads.

Med en sund kost og opmærksomhed på barnets hygiejne vil vi bidrage til, at barnet får en stærk og sund krop.

Mål

Vores mål er

- at barnet oplever glæde ved sin krop og ved at være i bevægelse
- at barnet udvikler kroppens funktioner optimalt – sin grovmotorik, finmotorik og balance - og aktivt bruger alle sanser til at opleve verden
- at barnet opnår fysisk sundhed
- at barnet har et grundlæggende kendskab til kroppen og dens funktioner

Metoder

For at opnå målene vil vi

- skabe rammer, hvor barnet kan udfolde sig i forskellige former for fysisk leg
- give barnet mange og varierede oplevelser som udfordrer dets krop og sanser – især i naturen

- vise barnet, at vi voksne synes det er sjovt at bevæge os
- give barnet adgang til redskaber og materialer, der er med til at styrke dets finmotorik
- guide, støtte og opmuntre barnet i fysisk aktivitet
- gøre barnet bevidst om at bruge alle dets sanser
- skabe en bevidst kostpolitik
- lære barnet om vigtigheden af at vaske hænder og vise hvordan man gør
- give vores viden om kroppen og dens funktioner videre til barnet

Naturen og naturfænomener

Vi mener, at det har stor betydning for barnets udvikling og trivsel at være ude i det fri - at opleve naturen gennem alle sanser og med hele kroppen. Sammen med andre børn og voksne, der viser glæde, interesse og ansvarlighed for natur og miljø i hverdagen. Med den natur vi er omgivet af, har vi de bedste forudsætninger for at give barnet næring til læring.

Overordnet mål

For at opbygge en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø skal barnet have et tæt, nært og selvfølgeligt - et naturligt - forhold til naturen. Det skal lære sig selv at kende som en del af naturen og opleve naturen som en del af sig selv.

Mål

Vores mål er

- at barnet får forskelligartede erfaringer med naturen
- at barnet oplever glæden ved at være i naturen, herunder at kunne se det smukke i naturen og opleve dens fascinationskraft
- at barnet lærer naturen at kende som en kilde til aktivitet, leg og oplevelse
- at barnet får kendskab til og forståelse for naturens cyklusser og processer
- at barnet får interesse og nysgerrighed for naturen, og opnår en viden om den

Metoder

For at opnå målene vil vi

- præsentere barnet for mange forskellige naturtyper
- være dagligt i naturen i alt slags vejr og opleve vejrets skiften
- opleve de forskellige årstider sammen med barnet (dufte, smage, lytte, røre, se)
- bevidstgøre barnet om processerne i naturen, når vi dagligt færdes i den
- introducere barnet for naturens processer gennem eksperimenter
- undre os sammen med barnet og stimulere dets nysgerrighed
- give ud af vores viden om naturen, især der hvor børnene selv stiller spørgsmål
- tale med barnet om det smukke i naturen, når dette opleves

Udtryksformer og kulturelle værdier

Gennem mødet med andre og det anderledes lærer man sig selv og sin egen kultur at kende. Børnene får inspiration til selv at lege og eksperimentere med forskellige slags kulturelle udtryksformer ved at møde andre menneskers udtryk og opleve, at de kendte voksne indlevende formidler kunst og kultur.

Overordnet mål

Børnene skal have kendskab til sig selv, både gennem mødet med forskelligartede kulturelle indtryk, og ved at de selv får mulighed for at udtrykke sig gennem leg og kreativitet.

Mål

Vores mål er

- at barnet oplever, at der er forskellige måder at leve på og lærer at være tolerant overfor andres levemåde
- at barnet oplever nogle autentiske, afkommercialiserede kulturelle traditioner
- at barnet oplever et bredt spekter af kunstneriske udtryksformer især musik, fortælling, billedkunst og teater
- at barnet oplever, at der er mange forskellige måder at udtrykke sig på med fx at tegne, danse og dramatisere
- at barnet lærer at udtrykke sig og eksperimentere med forskelligartede udtryksformer

Metoder

For at opnå målene vil vi

- præsentere børnene for andre sprog og kulturer
- kikke i bøger om børn i andre lande
- snakke med børnene om deres oplevelser, når de har været i udlandet
- snakke om vores personlige forskelligheder
- vise børnene, at vi respekterer andres værdier
- forme vores egne traditioner

- tage ud af huset og lade børnene opleve kunst og kultur: musik, fortælling, billedkunst og teater
- præsentere disse kunstarter for børnene ved selv at være udøvende
- sørge for, at børnene tager aktiv del i disse kunstarter med afsæt i voksenstyrede aktiviteter
- sikre os at børnene selv har mulighed for at eksperimentere med mange forskellige udtryksformer ved f.eks. at lade de nødvendige materialer stå til rådighed

Børn med specielle behov

Vores enorme naturområde er et stort aktiv i forhold til at rumme børn med specielle behov. Endvidere kan vi med opdeling i grupper, have et stort område til rådighed til få børn, og vi kan lave netop de sammensætninger af børn der er nødvendig for at tilgodese det enkelte barn. Vi har også mulighed for at skabe mere trygge rammer ved at blive i det kendte miljø i små grupper når de øvrige børn er i skoven. Endvidere har den voksne en stor betydning for rummeligheden og det at være støttende og sætte rammerne.

Mål

Børn med specielle behov skal tilgodeses på en sådan måde at de udfolder sig og udvikler sig i videste mulig omfang som andre børn gør det.

Metoder

I forhold til de udadreagerende børn har vores store vidder den betydning, at muligheden for sammenstød er minimeret. Udadreagerende børn har ofte lyd på deres bevægelser, men med "højt til loftet" virker dette ikke som stress-faktor for andre og dermed har disse børn de bedste muligheder for at undgå konfrontationer med andre børn og voksne.

I forhold til et barn som fungerer svagt i sociale sammenhæng, søger vi at fange netop dette barns interesser og delagtiggøre andre børn i netop denne aktivitet. Et eksempel: Et barn fanger interesse for en bog, hvor der indgår en regnorm med bælte. En gruppe børn går derefter på regnorminspektion, hvor det handler om at finde regnorme med bælte. Vi snakker om hvilke regnorme, der er tildelt bælte. Dette er især værdifuldt for det barn, der har sat inspektionen i gang, men der er også børn med som ikke selv, i første omgang, har set det som interessant. På sådan en inspektion støtter vi et barn i at blive set og hørt af andre børn og voksne. Vi møder barnet med accept, kærlighed og forståelse.

Vi har i forbindelse med vores "power- nap" og vores daglige samlinger inddelt børnene i tre grupper. Arbejde med sprog indgår i samlingerne. Alle børnene er med og alle får mere eller mindre ud af det. Der kan være børn som har alle sproglydene,

men som f.eks. ikke kan farverne. Det kan f.eks. være tosprogede børn der har behov for at blive styrket i begrebsdannelse. Vi tilrettelægger efter det vi vil fremme.

I power-nap situationen er der børn der har svært ved at finde ro. En hånd at holde i, eller en voksen hånd på ryggen kan være den støtte der er nødvendig for at lade kroppen falde til ro.

For de børn der ikke fra naturens hånd er født med lyst til bevægelse, er det den voksnes opgave at fange det enkelte barns interesseområde og flytte fokus væk fra bevægelsen. På baggrund af sådan et barn opstod legen "Vælte Peter". Dette er en slags fangeleg hvor fangeren, som ofte er en voksen, vælter barnet som derefter rejser sig og løber videre, op ad bakke og ned igen i ujævn terræn.

Ligeledes lavede vi i gymnastiksalen en skråbane. Ved leg og indlevelse fra pædagogerne lykkedes det at få et barn til at gentage spring ned fra måtten, løbe en rundtur, op ad skråbanen og spring ned, efterhånden med afsæt og svæv.

Appendiks.

Handlingsdelen af læreplanen

(konkrete handlingsplaner, dokumentation, evaluering, m.m.)

For at sikre os, at læreplanen bliver et brugbart redskab for os, har vi tilføjet denne handlingsdel til den. Imens den første del af læreplanen beskæftiger sig med hvilke mål, vi har for pædagogikken i børnehaven, og hvordan vi på overordnet vis agter at opfylde disse, har handlingsdelen til hensigt at beskrive vores praksis konkret og sikre, at vi holder os på "rette spor", dvs. holder os til de beskrevne mål og metoder.

Sådan gør vi:

En medarbejder (eller flere medarbejdere) har en ide eller et projekt, som vedkommende vil udføre. Disse medarbejdere kaldes her "initiativtagere". Ideen eller projektet skal have afsæt i læreplanens første del. Initiativtageren præsenterer projektet for personalegruppen og får feedback. Dette kan ske ved et personalemøde eller "ud i feltet".

Når initiativtageren har præsenteret ideen på denne måde, udfyldes et skema som hedder "Handlingsplan 1. del Beskrivelse" (ses på næste side).

Når projektet er afsluttet, evalueres det kort. Initiativtageren gør dette sammen med resten af personalegruppen. Bagefter udfyldes den del af skemaet, som hedder "Handlingsplan 2. del Evaluering" (ses på næste side).

Når dette er gjort, kan skemaet siges at være et referat af hele processen (og er i sig selv dokumentation) og kan placeres som bilag i læreplanen sammen med evt. anden dokumentation.

Referatet er initiativtagerens ansvar. Det er dokumentation også. De færdiggjorte referater er også en slags idebank til fremtidig brug og står tilgængelig for forældre sammen med resten af læreplanen.

Lederen kan bruge alt skriftligt materiale og dokumentation, som ledsager projekterne, til hendes årlige og lovpligtige evaluering af læreplanen.

HANDLINGSPLAN

1.del

Beskrivelse

- Beskrivelse af projektet, handlingen, ideen
- Hvem er initiativtager(e), tovholder(e)?
- Hvem ellers vil være med (og hvordan skal de hjælpe)?
- Er der hindringer? Hvilke?
- Hvor lang tid varer projektet?
- Hvad med dokumentation? Dette er initiativtagernes ansvar.
- Hvilke temaer tænkes berørt af projektet?
- Hvilke læringsmål regner deltagerne med, at projektet vil være med til opfylde?

HANDSLINGSPLAN

2.del.

Evaluering

- Opfyldte projektet sine *egne* mål?
- Forløb projektet efter den oprindelige plan eller var der ændringer undervejs?
(Disse to spørgsmål kan deltagere og initiativtagere måske bedst svare på
- eventuel dokumentation vises frem.)
- Var projektets udførelse tro mod de metoder, der står i vores læreplan?
- Fornemmer man, at projektet hjalp med at opfylde de læringsmål som deltagerne havde sat sig, dengang projektet først blev beskrevet?
- Er dette kun en fornemmelse eller er det også målbart? Hvordan?
- Berørte projektet andre læringsmål eller temaer end dem, deltagere først havde regnet med? Hvilke?
- Er der mulighed for, at projektet kan fortsætte?